

Právní úprava ochrany klimatu v návaznosti na Pařížskou dohodu

Abstrakt

V prosinci roku 2015 byla mezinárodním společenstvím dojednána Pařížská dohoda, která nabyla účinnosti v roce 2016. Dohoda se vztahuje na období po roce 2020. Cílem dohody je udržet globální oteplování výrazně pod hranicí 2 °C oproti hodnotám před průmyslovou revolucí a usilovat o to, aby nepřekročilo hranici 1,5 °C. Smluvní strany Pařížské dohody mají představit tzv. vnitrostátně stanovené příspěvky, které povedou k zajištění tohoto cíle. Cílem této disertační práce je analyzovat vývoj v právní ochraně klimatického systému Země v Evropské unii právě v návaznosti na Pařížskou dohodu.

První část práce nese název Mezinárodněprávní ochrana klimatu a je rozdělena na čtyři kapitoly. První kapitola první části je úvodem do problematiky změny klimatu a objasňuje pojmosloví, popisuje výzkum v této oblasti, věnuje se zatím pozorovaným změnám a jejich dopadům. Druhá kapitola se věnuje předmětu mezinárodního práva změny klimatu. Třetí kapitola první části se věnuje pramenům mezinárodněprávní ochrany klimatu, tedy zejména mezinárodním úmluvám. Jsou však popsány i principy mezinárodněprávní ochrany klimatu. Čtvrtá kapitola první části se věnuje vývoji mezinárodněprávní ochrany klimatu. Stěžejním bodem této kapitoly je analýza a rozbor Pařížské dohody. Je popsán vývoj, který k jejímu uzavření směřoval, ale i navazující opatření. V souvislosti s Pařížskou dohodou je kladen důraz na analýzu požadavků na vnitrostátně stanovené příspěvky jednotlivých smluvních stran. Závěrem první části jsou tyto příspěvky analyzovány z hlediska jejich směřování k cíli Pařížské dohody.

Druhá část práce se věnuje právní úpravě ochrany klimatu v Evropské unii. Je stručně popsán vývoj v této oblasti, který sahá již do osmdesátých let minulého století. Dále jsou popsány prameny práva EU v této oblasti. Je věnována pozornost právnímu základu, který je položen primárním právem. Dále je popsáno sekundární právo v této oblasti. Sekundární právo je rozděleno do tří skupin. První skupina je skupina legislativních aktů upravujících ochranu klimatu do roku 2009, druhá skupina je skupina legislativních aktů, které upravují ochranu klimatu do roku 2020. Třetí skupina legislativních aktů se vztahuje na ochranu klimatu až do roku 2030 a byla přijata v roce 2018, právě v návaznosti na Pařížskou dohodu. Druhá kapitola druhé části se věnuje

energetické unii, jejíž budování bylo stanoveno jako priorita Evropskou radou v červnu 2014. Pro přehlednost jsou vývoj a budování energetické unie popsány chronologicky.

Třetí část disertační práce se věnuje hlubší analýze opatření, která Evropská unie představila v návaznosti na Pařížskou dohodu. Evropská unie svůj vnitrostátně stanovený příspěvek převedla do svého právního řádu prostřednictvím několika legislativních předpisů, které směřují k zajištění cíle snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 o nejméně 40 %. Tyto předpisy byly doplněny dalšími, které stanovují cíle v oblasti energetické účinnosti a podpory obnovitelných zdrojů energie. V třetí části je popsán každý z těchto cílů od stádia programového dokumentu až po jeho uvedení v oficiálně publikovaném legislativním aktu. Ve čtvrté kapitole třetí části jsou tyto cíle analyzovány jakožto součást příspěvku Evropské unie. Tato kapitola se snaží odpovědět na otázku, zda tyto cíle vedou k cíli stanovenému Pařížskou dohodou, popřípadě zda by Evropská unie neměla tyto cíle *de lege ferenda* navýšit.

Klíčová slova: ochrana klimatu, Pařížská dohoda, snižování emisí skleníkových plynů